

“በሕገ-መንግስታችን የደመቀ ሕብረ-ብሄራዊነታችን ለሀዳሴያችን”

አባ መላኩ 11-05-17

ታላቁ መሪያችን አቶ መለስ ዜናዊ በአንድ ወቅት የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ህገመንግስትን አስመልክተው የተናገሩትን አንድ ነገር ላስታውሱ። ሕገ-መንግስታችን የህዝቦቻችን የዘመናት ትግል ውጤት ነው፤ ይህ ሰነድ የአገራችንን የዘመናት ችግሮች እልባት እንዲያገኙና አዲሲቷ ኢትዮጵያ እንድትመሰረት አድርጓል። አዲሲቷ ኢትዮጵያ የህዝቦቿ ደምር ውጤት ሆናለች። የኢትዮጵያ ባህል ማለት የኢትዮጵያ ህዝቦች ባህሎች ደምር ውጤት ሆኗል። በተመሳሳይ የኢትዮጵያ ታሪክ ማለት የህዝቦች ታሪክ ተደምሮ ሆኗል።

ይህን የህዝቦችን በርካታ ደምር ልዩነቶችን ማስተናገድ የሚያስችል ስርዓት አስፈላጊ ነው። እንደእኔ እንደኔ እንደኔ ኢትዮጵያ ያለ በርካታ ልዩነቶች የሚስተዋለበት አገር ፌዴራላዊ ሥርዓትን መከተል ብቸኛውና የመጨረሻው አማራጭ ይመስለኛል። የኢትዮጵያ ህልውን አደጋ ላይ የሚወድቀው ልዩነትን ማስተናገድ የቻለውን የፌዴራል ስርዓት ላይ ጣት መቀሰር ሲጀመር ነው። ኢትዮጵያ የብዙ ፍላጎቶች የሚገፀባቸው አገር እንደመሆኗ ብዙሃኑን ማስተናገድ የማይቻላት ከሆነ የአገሪቱ ህልውና አደጋ ላይ የሚወድቅበት ሁኔታ እንደሚፈጠር መገመት የሚከብድ አይደለም።

ጽንፈኛ ሃይሎች ባለፉት 27 ዓመታት ሙሉ ትናንሽና ጊዜያዊ ግጭቶችን በማጎን አጠቃላይ የፌዴራል ስርዓት ድክመት አድርጎ ለማቅረብ በርካታ መሯሯሮች አድርገዋል። አሁንም በማድረግ ላይ ናቸው። ጽንፈኛው ሃይል ጥፋት እንጂ የአገር ስኬቶችና የህዝቦች ተጠቃሚነት አይታዩትም። ትናንሽ የፌዴራል ስርዓቱ ድክመቶችን የሚነቅሰው የጽንፈኛው የዳያስፖራ ፖለቲከኛ መነጻጸር ዝሆን ዝሆን የሚያካክለው የፌዴራል ስርዓቱ ስኬቶች ለመመስከር ምንው ሰነድ?

የፌዴራል ሥርዓቱ ሕገመንግስታዊ መሰረት ያለው፣ የህዝቦችን እኩልነት ያሰፈነ፣ በህዝቦች መፈቃቀድ ላይ የተመሰረተ፣ ጠንካራ አንድነት ያነገሰ፣ የህግ የበላይነት የተረጋገጠበት፣ ፍትሃዊ ተጠቃሚነትን ያረጋገጠ ዲሞክራሲያዊ ስርዓት ነው። ኢትዮጵያ የፌዴራል ሥርዓት መከተል በመቻሏ የዜጎች ሰብዓዊና ዲሞክራሲያዊ መብቶች ተጠብቀዋል። ህዝቦች ራሳቸውን በራሳቸው ማስተዳደር፣ ሃይማኖታቸውን በነጻነት ማስፋፋት፣ ቋንቋቸው መጠቀምና ባህላቸውን ማሳደግ፣ በማንነታቸው መኩራት፣ ዘላቂ ሰላም ተረጋግጧል፤ ሁሉም በየደረጃው ፍትሃዊ ተጠቃሚ የሚሆንበት ሁኔታ ተመቻችቷል።

ህብረ-ብሄራዊነትንም ማስተናገድ እንዲቻል ሕገ-መንግስታችን አመቺ ሁኔታዎችን ፈጥሯል። በአገራችን ብዙሃነትን ለማጠናከር መከናወን ካለባቸው ተግባራት መካከል የፌዴራል ሥርዓቱ እንዲጎለብት ማድረግ ነው። ብዙሃነትን ማስተናገድ ማለት በአብሮትና በመቻቻል፣ ልዩነቶችን በማጣጣም አብሮ መኖር ማለት ነው። ልዩነት መኖር ተፈጥሯዊ ነው። በልዩነቶቻችን ውስጥ ያለውን አንድነት የውበትና የጥንካሬ ምንጭ ለማድረግና ለማጎልበት በቁርጠኝነት መሥራትን ይጠይቃል። መቻቻል ለአብሮት የሚያስፈልግ የጋራ እሴት ቢሆንም ተቻችሎ ለመኖር ግን አንዱ የሌላውን እምነት፣ ምንነትና ማንነት በጥልቀት ማወቅ ጠቃሚ ነው። ከእነዚህ መተዋወቂያ መንገዶች ውስጥ አንዱ ደግሞ የኢትዮጵያ ብሄሮች፣ ብሄረሰቦችና ህዝቦች ቀን ነው።

የፌዴራሽን ምክር ቤት ሚያዝያ 21 ቀን 1998 ዓ.ም ባካሄደው ሦስተኛ የፓርላማ ዘመን አንደኛ ዓመት ሁለተኛ መደበኛ ስብሰባ ላይ ሕገ መንግሥቱ የፀደቀበትን ቀን ተንተርሶ በየዓመቱ ህዳር 29 የኢትዮጵያ ብሔሮች ብሔረሰቦችና ህዝቦች ቀን ወይም የሕገመንግስት ቀን ተብሎ በአገር አቀፍ ደረጃ በድምቀት እንዲከበር ወስኗል። በዚህም መሠረት ዘንድ ለ12ኛ ጊዜ በሰው ልጆች መገኛ በሆነችው አፋር ክልል አሳይታ **“በሕገመንግስታችን የደመቀ ህብረ-ብሄራዊነታችን ለህዳሴያችን” በሚል መሪ ቃል ይከበራል።**

የኢትዮጵያ ብሄሮች፣ ብሄረሰቦችና ህዝቦች ክብረ በዓል የሆነው ህዳር 29 ለህዝቦች የእርስ በርስ ትውውቅ እንዲጎለብት ትልቅ አስተዋጽኦ አበርክቷል። የህዝቦች የእርስ በርስ ትውውቅ ደግሞ ለፌዴራል ስርዓቱ መጠናከር አይነተኛ ሚና አለው። ከዚህ በፊት የተከበሩትን የብሄሮች፣ ብሄረሰቦችና ህዝቦች ቀን የተከበሩበትን ቦታና መሪ ቃሎች እንደሚከተለው ቀርቦዋል።

የመጀመሪያው የብሄሮች፣ ብሄረሰቦችና ህዝቦች ቀን በ1999 ዓ.ም በአዲስ አበባ የተከበረ ሲሆን መሪ ቃሉም **“ሕገ መንግሥታዊ ቃል ኪዳን የአብሮነታችን መገለጫ ነው”** የሚል ነበር። ሁለተኛው በደቡብ ብሄሮች፣ ብሄረሰቦችና ህዝቦች ብሄራዊ ክልል አስተናጋጅነት በሀምሳ ከተማ በ2000 ዓ.ም በድምቀት ሲከበር መሪ ቃሉም **“ልዩነታችን ውበታችን፤ ውበታችን አንድነታችንና ጥንካሬያችን ነው”** የሚል ነበር።

ሦስተኛው ደግሞ በአረሚያ ብሄራዊ ክልላዊ መንግሥት አስተናጋጅነት በአዲስ አበባ በ2001 ዓ.ም የተከበረ ሲሆን መሪ ቃሉም **“ዴሞክራሲያዊ አንድነታችን በማጠናከር ልማታችንን እናፋጥናለን”** የሚል ነበር። አራተኛው በምሥራቅ ኢትዮጵያ አጎራባቹ ክልሎች አዘጋጅነት ማለትም አረሚያ፣ አፋር፣ ኢትዮጵያ ሶማሌ፣ እና ሐረሪ ክልሎች እንዲሁም ድሬዳዋ ከተማ አስተዳደር በጋራ በድሬዳዋ ከተማ በ2002 ዓ.ም የተከበረ ሲሆን መሪ ቃሉም **“መቻቻል ለዴሞክራሲያዊ አንድነትና ልማት”** የሚል ነበር ።

አምስተኛው በአዲስ አበባ በ2003 ዓ.ም የተከበረ ሲሆን መሪ ቃሉም **“የኢትዮጵያ ብሄሮች ብሄረሰቦችና ህዝቦች እጅ ለእጅ ተያይዘን የሀገራችንን ህዳሴ ወደ ማይቀለበስበት ደረጃ እናደርሳለን”** የሚል ነበር። ስድስተኛው ደግሞ በ2004 ዓ.ም በትግራይ ብሄራዊ ክልል አስተናጋጅነት በመቀሌ ሲከበር መሪ ቃሉ **“ሕገ-መንግሥታችን ለብዙሀነታችን ለአንድነታችንና ለህዳሴያችን”** የሚል ነበር። ሰባተኛው በአማራ ብሄራዊ ክልላዊ መንግሥት አስተናጋጅነት ባህር ዳር በ2005 ዓ.ም ተከብሯል። መሪ ቃሉም **“ብዙም አንድም ሆነን በመለስ ራዕይ በሕገ-መንግሥታችን ለህዳሴያችን”** የሚል ነበር። ስምንተኛው ደግሞ በኢትዮጵያ ሶማሌ ብሄራዊ ክልላዊ መንግሥት አስተናጋጅነት በጅግጅጋ ሲከበር መሪ ቃሉም **“ሕገ-መንግሥታችን ለህዳሴያችን”** የሚል ነበር።

ዘጠነኛው የታላቁ የኢትዮጵያ ህዳሴ ግድብ ግንባታ በሚከናወነበት በቤንሻንጉል ጉምዝ ክልላዊ መንግሥት በአሰሳ **“በሕገ-መንግሥታችን የደመቀው ኢትዮጵያዊነታችን ለህዳሴያችን”** በሚል መሪ ቃል ተከሯል። አሥረኛው የብሄሮች፣ ብሄረሰቦችና ህዝቦች ቀን በጋምቤላ ክልላዊ መንግሥት በጋምቤላ ከተማ በ2009 ዓ.ም ሲከበር መሪ ቃሉም **“ብብሄሮች፣ ብሄረሰቦችና ህዝቦች ተሳትፎ የላቀ ዕድገትና ትራንስፎርሜሽን”** በሚል ነበር። የአምናው በዓል **“ሕገ-መንግሥታችን ለዴሞክራሲያዊ አንድነታችንና ለህዳሴያችን”** በሚል መሪ ቃል የተከበረው በምሥራቅ የአገራችን ክፍል በሐረሪ ክልላዊ መንግሥት አዘጋጅነት በሐረር ከተማ ነበር። የዘንድሮውን የብሄሮች፣ ብሄረሰቦችና ህዝቦች በዓል **“በሕገ-መንግስታችን የደመቀ ህብረ-ብሄራዊነታችን ለህዳሴያችን”** በሚል መሪ ቃል የሰው ልጅ መገኛ የሆነችው አፋር ክልል ለማክበር በዝግጅት ላይ ነች። አሳይታም ዝግጅቷን አጠናቃ እንግዶቿን ለመቀበል ደፋ ቀና በማለት ላይ ነች።

